

FOLKBILDNING
MÖTEN SOM UTVECKLAR SVERIGE

Kommentar och sammanfattning av regeringens budgetproposition 2016

Budgeten ur ett studieförbundsperspektiv

2015-09-21

Studieförbundens intresseorganisation Folkbildningsförbundet kommenterar här regeringens budgetförslag för 2016:

Det är positivt att regeringen ökar anslagen till folkhögskolorna i denna budget eftersom de spelar en så viktig roll i utbildningssystemet i allmänhet och för folkbildningen i synnerhet. När det gäller studieförbunden finns inget tillskott till den reguljära verksamheten. Vi efterlyser en mer offensiv folkbildnings-politik med ökade möjligheter och resurser till studieförbunden för att kunna nå fler och öka verksamheten. Studieförbunden kan göra centrala insatser för att nå unga utan arbete och utbildning och för att motivera de som står längst från den reguljära arbetsmarknaden.

Validering är ett viktigt verktyg som studieförbunden arbetar med för att synliggöra människors kompetens och öka deras möjligheter att komma närmare arbetsmarknaden. Därför ser Folkbildningsförbundet positivt på att regeringen tillsätter en valideringsdelegation. Folkbildningsförbundet bidrar gärna med studieförbundens perspektiv och erfarenheter i delegationens arbete.

Regeringens satsning för snabbare etablering av nyanlända är i grunden välkommen. Vi från studieförbunden tycker att det är viktigt att bidra till etablering av nyanlända. Men det är anmärkningsvärt att regeringen sänker ambitionsnivån för detta under 2016 och 2017 jämfört med 2015 när de mänskliga behoven samtidigt ökar lavinartat vecka för vecka. Från studieförbundens sida vill och kan vi göra mycket mer. Därför är det helt fel signal från regeringen att bromsa takten nu.

På biståndsområdet sker en positiv utveckling vad gäller synen på det livslånga lärandet. Det är en viktig markering att FN tydligt inkluderar rätten till livslångt lärande i de nya globala hållbarhetsmålen. För studieförbunden blir det viktigt att följa regeringens arbete med ett nytt policyramverk så att det på ett bra sätt möter de nya globala ambitionerna och ger en tydlig signal om att livslångt lärande också prioriteras inom det svenska biståndet.

Folkbildnings-
studieförbundens
intresseorganisation **förbundet**

Wallingatan 38, 111 24 Stockholm
Telefon 08-402 01 50 Fax 08-402 01 59
fbf@studieforbunden.se www.studieforbunden.se

Sammanfattning av budgetförslagen

Bidrag till folkbildningen

En uppräkningsökning om cirka 5 procent görs av folkbildningsanslaget, från innevarande års anslag om 3 626 432 kronor till 3 811 928 kronor 2016. Motsvarande uppräkningsökning görs ej för åren 2017-2019.

Folkbildning						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
14:1 Bidrag till folkbildningen	3 625	3 626	3 812	3 805	3 802	3 835
14:2 Bidrag till kontakttolkutbildning	17	17	38	38	39	40
14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen		29	50	40	30	30
Summa Folkbildning	3 642	3 672	3 900	3 883	3 871	3 905

Bidrag till kontakttolkutbildning

Kontakttolkar har i uppdrag att tolka mellan representanter för svenska myndigheter och enskilda personer som inte behärskar svenska. Kontakttolkutbildning bedrivs vid fyra folkhögskolor samt av fyra studieförbund. Regeringen konstaterar att behovet av kontakttolkar har ökat och sannolikt kommer att fortsätta öka under ett antal år framöver. Bidraget till kontakttolkutbildningar förstärks därför från innevarande års 16,769 miljoner kronor till 37,733 miljoner för budgetåret 2016. Uppräkning görs även för åren 2017–2019.

Särskilda insatser för asylsökande

Regeringen föreslår en fortsatt satsning på studieförbunden på insatser för asylsökande och nyanlända på anläggningsboenden. Insatserna syftar till att stärka kunskaperna i svenska och om samhället samt till att främja deltagande i arbets- och samhällslivet. 50 miljoner kronor 2016, 40 miljoner 2017 samt 30 miljoner år 2018 och 2019. Regeringen anser att det civila samhället har en viktig roll i arbetet med nyanlända invandrares etablering. Regeringen avsätter ytterligare medel 2016–2019 till verksamhet med flyktingguider och familjekontakter. 30 miljoner kronor tillförs anslaget för 2016 och 40 miljoner kronor för respektive år 2017–2019.

Tidiga insatser för personer med uppehållstillstånd i anläggningsboende

Regeringen anser att det är angeläget att nyanlända får möjlighet att använda väntetiden meningsfullt för att påskynda inträdet på arbetsmarknaden. Regeringen föreslår därför ett tillskott på 32 miljoner kronor 2016 för tidiga insatser för nyanlända med uppehållstillstånd som vistas i Migrationsverkets anläggningsboenden. Satsningen beräknas till 32 miljoner kronor 2017, 20 miljoner år 2018 och 10 miljoner för år 2019.

Folkhögskolor får fler utbildningsplatser

Folkhögskolorna får från och med 2016 medel motsvarande ytterligare 1 000 utbildningsplatser, med hänvisning till att folkbildningens metod är särskilt lämpad för den som saknar grundutbildning eller är arbetslös. Därutöver föreslås 2 000 platser inom ramen för arbetsmarknadspolitiken. Regeringen vill förlänga möjligheterna för personer som är äldre än 25 år att ta del av studiemotiverande kurser på folkhögskola, samt avser att återkomma om ett fortsatt analysarbete för att säkerställa insatserna effektivitet. Det ska bli möjligt för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att kunna gå längre kurser på upp till fem månader. Vidare föreslår regeringen en möjlighet att läsa yrkesinriktade kurser inom bristyrken på folkhögskola inom jobb- och utvecklingsgarantin 2016–2019.

Ny valideringsdelegation

Regeringen bedömer att dagens system för validering behöver utvecklas med avseende på såväl utbud som tillgänglighet och kvalitet. Regeringen avser därför att inrätta en valideringsdelegation med uppdrag att under perioden 2015–2019 följa, stödja och samordna ett intensifierat utvecklingsarbete inom valideringsområdet. Delegationens uppdrag ska ses mot bakgrund av att Europeiska unionens råd 2012 antog en rekommendation om att medlemsländerna senast år 2018 ska ha etablerat en struktur för validering av icke-formellt och informellt lärande. Valideringsdelegationen tilldelas fem miljoner kronor för år 2016 och avseras erhålla samma belopp för åren 2017-2019.

Validering för nyanlända

Validering av kompetens och bedömning av utländsk utbildning, liksom olika slags kompletterande utbildningar vid behov, kan vara av stor betydelse för etableringen på arbetsmarknaden och för att nyanländas kompetens ska kunna tas tillvara bättre. Regeringen föreslår därför att medel avsätts för att förstärka valideringsinsatser inom ramen för etableringsuppdraget.

Civilsamhället

Anslaget till politik för det civila samhället minskar något för år 2016, från 2,059 miljarder kronor till 2,051. För åren 2017-2019 avseras anslaget ligga kvar på motsvarande nivå.

Ökat behov av samlingslokaler

Anslaget till civilsamhället omfattar bl.a. stöd till allmänna samlingslokaler. Regeringen aviserar att förändringar i fördelningen av anslaget till samlingslokaler är under beredning då det finns behov av att öka tillgången till samlingslokaler för unga i storstadsområdena.

Kultursatsningar

Totalt ökar kulturbudgeten med 359 miljoner kronor jämför med förra året, varav 80 miljoner består av pris- och löneomräkningar. Några av reformerna som föreslås är:

- 25 miljoner extra till biografier i glesbygden och på mindre orter.
- 50 miljoner 2016 för kultur- och demokratiinsatser i bostadsområden med lågt valdeltagande, som en del av en treårig satsning. Det är Kulturrådet och Statens konstråd som fått ansvar för hur satsningen ska genomföras.
- Regeringen kommer ge medel till Malmö kommun för en förstudie av hur ett demokrati- och migrationsmuseum i Malmö skulle kunna utformas.
- Sveriges Hembygdsförbund kommer få medel för genomförandet av förbundets 100-årsjubileum under 2016.

Behov av utvecklat samspel med civilsamhället på kulturområdet

I budgeten uppmärksammas att samverkan med civilsamhället behöver utvecklas inom den regionala kultursamverkansmodellen, något som såväl studieförbunden, Ideell kulturallians och Myndigheten för kulturanalys påpekat tidigare.

Myndigheten för kulturanalys

Regeringen föreslog i fjol att Myndigheten för kulturanalys skulle avvecklas under 2015, men i väntan på en aviserad översyn kvarstår myndighetens uppdrag och dess ekonomiska anslag återställs. Myndigheten för kulturanalys har arbetat med att utveckla former för att kunna redovisa officiell statistik för bland annat studieförbund, och regeringen skriver i sin budgetproposition att den ser positivt på myndighetens utveckling av sitt arbete.

Utredning av kulturskolan

Studieförbunden samverkar lokalt på olika sätt med den kommunala kulturskolan, t.ex. genom uppdrag, lokaler och pedagoger. Regeringen tillsätter en utredning om en nationell strategi för den kommunala musik- och kulturskolan (dir. 2015:46) som ska vara klar 30 september 2016.

Bistånd

Under 2016 kommer regeringen att presentera ett policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet i en skrivelse till riksdagen, ett ramverk som omfattar inriktningen för det samlade svenska utvecklingssamarbetet. Riksdagens beslutade mål ligger fast. Inriktningen kommer att ta sin utgångspunkt i den globala agendan för hållbar utveckling som beslutas i september.

Utbildning och livslångt lärande utgör en grundpelare för FN:s nya agenda för global hållbar utveckling. Svenskt utvecklingssamarbete ska utgå från en helhetssyn på lärande med fokus på utbildningssystem, inklusive lärarutbildning av hög kvalitet och fortbildning, och främja tillgången till utbildning av god kvalitet på samtliga nivåer från tidiga år och genom hela livscykeln.